

Soluzioni

Esercizio 1

Alexander, cum milites sui impetum in hostes facere vellent, eos retinuit et ad Lycum flumen pervenit. Ibi multi hostes qui **fugientes** pontem transibant, ab Alexandri militibus pressi, in flumen se praecipitaverunt sed, magno timore **capti** et fuga fatigati, plerique **ceciderunt** in fluctus, **quibus** submersi sunt. Cum Macedones fugam hostium impedire cuperent, Alexander eis dissuasit, dicens se iam diu **pugnasse** et noctem proximam esse. Rex enim timebat **ne** sui in laeva **parte** exercitus adhuc pugnarent; ideo putavit **se** auxilium ferre oportere. Postquam **signa** converterat **ut** suis succurreret, Parmenionis equites **illius** quoque partis victoriam nuntiaverunt. Cum ad castra exercitum **reduceret**, rex in magnum periculum incidit. Nam subito in hostium agmen incurrit, quod itineri obstabat; hostes, ut regem cum paucis militibus viderunt (nam magna pars Macedonum sequebatur), in eum impetum fecerunt. At rex periculum **dissimulavit** eique fortuna subvenit.

Esercizio n. 2 (V/F)

1. Alexandri impetus a suis inhibitus est. **F**
2. Alexander induxit hostes ut se in flumen praecipitarent. **V**
3. Milites, armis onerati, in flumine hausti sunt. **V**
4. Hostes partim ponte facile amnem transierunt. **F**
5. Alexander noluit abeuntem hostem persequi maluitque laevo cornu opem ferre. **V**
6. Alexander sollicitus est de pugnae exitu laevi cornus. **V**
7. Laevum cornu exercitus a Parmenione victum est. **F**
8. Alexander copias sine ullo periculo in castra reduxit. **F**
9. Omnes hostes in fugam effusi aut in acie victi sunt a Macedonibus militibus. **F**
10. Milites Alexandrum sequuntur ovantes victoria. **V**
11. Repente ex adverso apparuit agmen equitum, at in Macedones impetum facere non ausum est. **F**
12. Alexander omne periculum spernebat. **F**
13. Secunda fortuna Alexandro adfuit. **V**

Esercizio n. 3 (risposta a scelta multipla)

I Quis est Alexander?

- a. Unus ex equitibus a Parmenione missis.
- b. Dux ingentis multitudinis fugientium, quae pontem oneravit.

* c. Macedonum rex.

- d. Dux agminis equitum, qui turmas in obvios Macedones concitaverunt.

II Quid statuit Alexander de laevo cornu sollicitus?

- a. Lycum amnem ponte transire.

b. Abeuntem hostem non intermittere sequi.

* c. Reverti ad ferendam opem suis et signa convertere.

d. Pugnam in posterum diem differre.

III Cum hostis urgeret, quid fecit multitudo fugientium?

a. Constitit pugnare parata.

* b. Pontem oneravit et in flumen se praecipitavit.

c. Per agros fugae se dedit.

d. Impavide et callide hostes elusit.

IV Quid evenit, dum Alexander copias reducit in castra?

a. Nullum periculum adiit.

b. Omnes hostes aut in fugam effusi sunt aut in acie ceciderunt.

c. Pauci eum et incompositi sequebantur metu exanimati.

*d. Repente apparuit agmen equitum, qui turmas in obvios Macedones concitaverunt.

ESERCIZIO 4

4. Scegli la risposta esatta fra quelle proposte

1. r. 2 **fugientium** è:

a. gerundio accusativo singolare

b. gerundivo genitivo plurale

c. **participio presente genitivo plurale**

d. participio perfetto accusativo singolare

2. r. 5 **quod** è:

a. **Pronome relativo accusativo neutro singolare**

b. Pronome relativo nominativo neutro singolare

c. Congiunzione causale

d. Aggettivo interrogativo nominativo neutro singolare

3. r. 8 **ferendam** è:

a. Participio presente

b. Participio perfetto

c. Gerundio

d. **Gerundivo**

4. r. 14 **eos** è:
- Pronome determinativo**
 - Aggettivo determinativo
 - Aggettivo indefinito
 - Pronome indefinito
5. Trasforma le seguenti proposizioni secondo quanto suggerito:
- r. 1 *inhibito suorum impetu*
Cum Alexander **impetum suorum inhibuisset** _____
 - r. 2 *cum hostis urgeret*
urgente hoste _____ (Trasforma in ablativo assoluto)
 - r. 3 *gravesque armis et proelio ac fuga defatigati*
et quia **graves armis et proelio ac fuga defatigati erant** _____
 - r. 8 *quod adhuc in acie stare credebat*
adhuc in acie stare credens _____ (Trasforma ricorrendo ad una delle possibilità sintattiche del participio)
 - rr. 8/9 *ad ferendam opem*
ut **opem ferret** _____
 - r. 9 *equites a Parmenione missi*
equites qui **a Parmenione missi sunt/erant** _____
 - r. 13 *Macedonum paucitate conspecta*
quod equites **Macedonum paucitatem conspexerant** _____
 - r. 14 *dissimulato (...) periculo*
cum rex **periculum dissimulavisset** _____

ESERCIZIO 6. Inserisci le parole mancanti, flettendole adeguatamente nel seguente brano, tratto dal seguito di quello analizzato

Namque praefectum **equitatus** avidum certaminis et ob id ipsum incautius in se ruentem hasta occidit: quo ex equo lapso proximum ac dein plures **eodem** telo necavit. Invaserunt turbatos amici quoque. Tandem barbari, cum obscura luce tutior fuga videretur esse quam pugna, dispersis agminibus **abierunt**. Rex incolumes suos reduxit in castra. Ceciderunt Persarum, **quorum** numerum victores finire **potuerunt**, milia XL, Macedonum minus quam CCC desiderati sunt. Ceterum hanc victoriam rex maiore ex parte virtuti quam fortunae suae debuit: **animo**, non, ut antea, loco vicit. Nam et aciem peritissime instruxit et promptissime ipse pugnavit et magno consilio iacturam

sarcinarum contempsit, cum in ipsa acie summae rei **videret** esse discrimen, dubioque adhuc pugnae eventu pro victore se **gessit**.